

בית המשפט העליון

עמ"ת 49479-09-24

לפני: כבוד השופטת דפנה ברק-ארז
העורר: פלוני
נגד
המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 17.9.2024 במ"ת 310-12-23 שניתנה על-ידי כבוד השופטת א' אורן

תאריך הישיבה: כ' באלול התשפ"ד (23 ספטמבר 2024)

בשם העורר: עו"ד מירי פרידמן

בשם המשיבה: עו"ד עדי שגב

החלטה

1. בפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 17.9.2024 (מ"ת 310-12-23, השופטת א' אורן). בית המשפט המחוזי דחה בקשה לעיון חוזר בהחלטה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים.

2. כבר בפתח הדברים אציין כי עניינו של העורר נדון בפני אך לאחרונה ב-עמ"ז 5349-08-24, ובהחלטתי בו מיום 21.8.2024 תיארתי בפירוט את שלביו הקודמים של הליך המעצר. על כן, המשך הדברים יובא בתמצית בלבד.

3. ברקע לענייננו מונח כתב האישום שהוגש נגד העורר, יליד שנת 2003, ואשר מייחס לו שורה של עבירות מין חמורות בקטינים שגילם 4-8 במשך מספר שנים. בשם לב למסוכנות העולה מכתב האישום הוחלט ביום 11.2.2024 על מעצרו של העורר עד תום ההליכים, ובקשות שהגיש לעיון חוזר בהחלטה זו נדחו. שורש הקושי במקרה זה נעוץ בכך שהעורר סובל מקשיים נפשיים שונים, ובגינם שרוי במצוקה משמעותית במסגרת מעצרו מאחורי סורג ובריח, אשר הובילה אותו אף לניסיונות אוכדניים. אף הערר שנדון

בפני בפעם הקודמת נסב בעיקרו על הצורך לאזן בין המצוקה החריפה שאליה נקלע העורר לבין הנחת המוצא שכל חלופה למעצר מאחורי סורג ובריח חייבת לתת מענה למסוכנות העולה ממנו. בהחלטתי מיום 21.8.2024 דחיתי את הערר בעיקרו, אך קבעתי כי יוגש תסקיר משלים בעניינו של העורר "שיבחן את האפשרות להעברתו של העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני במתכונת מהודקת במיוחד, שיכולה לכלול, בין השאר, מניעה מוחלטת של כניסת קטינים למקום ופיקוח במקביל של יותר מאדם אחד" (שס, בפסקה 19). זאת, על מנת לאזן בין המסוכנות הגבוהה שעודנה נשקפת מן העורר לבין המצוקה הנפשית ממנה הוא סובל.

4. ביום 16.9.2024 הוגש התסקיר המשלים בעניינו של העורר. בעיקרו של דבר, צוין פעם נוספת כי הסיכון להישנותה של התנהגות עבריינית מצדו של העורר הוא גבוה. באשר למצבו הנפשי של העורר, נמסר כי הוא נמצא במעקב פסיכיאטרי ומוגדר "אסיר במצוקה נפשית", אם כי צוין שיפור מסוים שחל במצבו על רקע החזקתו בתנאי השגחה. שירות המבחן ציין לטובה את המפקחים שנבחנו על-ידו כמי שמכירים את חומרת העבירות המיוחסות לעורר ומודעים למשמעות הפיקוח. חרף האמור, שירות המבחן נמנע מלהמליץ על העברתו של העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני בתנאים האמורים, תוך הדגשת הצורך של העורר בטיפול. לצד זאת, שירות המבחן חזר על המלצתו לפיה העורר ישולב במסגרת טיפולית אשר נשללה בעבר על-ידי בית המשפט המחוזי – בהיותה חלופה שאינה הרמטית מספיק, שאינה נותנת מענה מספק לסיכון הנשקף מן העורר (ובפרט היעדר היכולת לשלב במסגרת זו מעצר בפיקוח אלקטרוני).

5. למחרת, ביום 17.9.2024, קיים בית המשפט המחוזי עוד דיון בעניינו של העורר. באת-כוחו של העורר ציינה כי חרף האמור בתסקיר, מצבו מוסיף להיות קשה. בנוסף, באת-כוחו של העורר עמדה על כך שהתסקיר מצא את המפקחים מתאימים וביקרה את ההתמקדות של שירות המבחן בפן הטיפולי, שלא עמד לגישה בבסיס החלטתי מיום 21.8.2024 אשר הורתה על עריכת התסקיר. מנגד, באת-כוח המדינה הדגישה פעם נוספת את מסוכנותו המשמעותית של העורר, מחד גיסא, ואת השיפור שחל במצבו במעצר, מאידך גיסא. בתום הדיון, בשים לב לתסקיר העדכני ותוך התייחסות למסוכנותו של העורר, בית המשפט המחוזי נתן את ההחלטה הנזכרת בפתח הדברים אשר דחתה את הבקשה לעיון חוזר, וקבעה כי העורר יישאר במעצר מאחורי סורג ובריח.

6. הערר שבפני מכוון כלפי החלטתו של בית המשפט המחוזי. בעיקרו של דבר, נטען בו כי בשים לב להחלטתי הקודמת היה מקום להורות על העברת העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני, משמערך הפיקוח נמצא מתאים והולם.

7. הדיון בערר התקיים בפני ביום 23.9.2024. באת-כוחו של העורר חזרה והתייחסה למצוקה הנפשית הנמשכת ממנה הוא סובל במעצר כמו גם לכך שהיה מקום להורות על העברתו למעצר בפיקוח אלקטרוני. זאת, בשים לב לאפשרות לאיין את מסוכנותו של העורר באמצעות מעצר בפיקוח אלקטרוני בתנאים מתאימים, ונוכח התרשמותו של שירות המבחן מן המפקחים שהוצעו. מנגד, באת-כוח המדינה הביעה התנגדות לכך, תוך הדגשת מסוכנותו הגבוהה של העורר, שלשיטתה מחייבת מעצר מאחורי סורג ובריה. באת-כוח המדינה הוסיפה והצביעה על השיפור המסוים שחל במצבו הנפשי של העורר מאז הדיון שהתקיים בפני בערר הקודם.

8. לאחר ששקלתי את הדברים, ולא בלי התלבטות, אני סבורה, בהמשך להחלטתי הקודמת, כי יש לקבל את הערר במובן זה שהעורר יועבר למעצר בפיקוח אלקטרוני, בכפוף לתנאים שייקבעו. לשיטתי, מסקנה זו נתמכת בנסיבותיו המיוחדות של מקרה זה אשר מציבות אותו בין אותם מקרים חריגים בהם העברה ממעצר מאחורי סורג ובריה היא הצעד המתבקש (ראו: בש"פ 3211/15 פלוני נ' מדינת ישראל (26.5.2015)). להרחבת היריעה, ראו והשוו גם: בש"פ 481/21 גלנט נ' מדינת ישראל (28.1.2021)). הבסיס לכך טמון בשילוב בין שני משתנים מרכזיים: המצוקה יוצאת הדופן שאליה נקלע העורר (בשים לב, בין היתר, לקשיים הנפשיים שמהם הוא סובל), והאפשרות להעברתו למעצר בפיקוח אלקטרוני מהודק תחת השגחה של מפקחים מחויבים ומודעים שזכו להתרשמות חיובית של שירות המבחן. אכן, מן העורר עולה מסוכנות ובטווח הארוך הוא זקוק לטיפול. אולם, בשלב זה החלופות הטיפוליות שהוצעו על-ידי שירות המבחן אינן נותנות מענה למסוכנות הנשקפת ממנו. לא למותר לחזור ולהזכיר כי הישארותו של העורר במעצר מאחורי סורג ובריה ממילא לא מקדמת בעת הזו את האפשרות להעניק לו טיפול. כמו כן, ועל רקע מצוקתו הנפשית הממשית של העורר, השארתו במעצר מאחורי סורג ובריה אינה תוצאה רצויה. בשים לב לתסקיר העדכני, התרשמותי היא שהמסוכנות הנשקפת מן העורר ניתנת לאיון באמצעות מערך פיקוח מהודק במיוחד. בהקשר זה יש מקום לקביעת תנאים ברף מירבי של הקפדה (לרבות, למשל, פיקוח של שני מפקחים אנושיים במקביל). על כן, בנסיבות הנוכחיות – העברתו של העורר למעצר הדוק במיוחד בפיקוח אלקטרוני היא אפוא הרע במיעוטו.

9. סוף דבר: הערר מתקבל במובן זה שהתיק יחזור לבית המשפט המחוזי אשר יקבע את התנאים שבהם ישהה העורר במעצר בפיקוח אלקטרוני, בהתאם למקובל.

ניתנה היום, ה' תשרי תשפ"ה (07 אוקטובר 2024).

דפנה ברק-ארז
שופטת